

Petran se je ozrl in ni videl nikogar več. Pred njim je ležalo belo okostje, reka je šumela, mesec je sijal vsečez. Prstan mu je padel iz rok, planil je v čoln. Veslal je kot blazen. Ko je dosegel nasprotni breg, je bežal med stene in med ljudi, mimo cerkve in poslopja z zlaganim napisom; zdelo pa se mu je, da beži za njim Doroteja, ki je izgubila pajčolan in oblike telesa ter je gol okostnjak.

Petranu je curljal pot po vsem telesu, ko je planil v svojo sobo in zaklenil za seboj vrata. Zdelo se mu je, da je nekdo udaril nanje. Potem je bilo vse tiho. Luč je gorela.

Na mizi je ležala revija, odprta na strani z neizrezanim posnetkom moderne slike, Čistosti slikarja Vaška, idealizirane in zlagane Doroteje, ki trohni ob reki...

LOKA.

TINE DEBELJAK.

Loka: bela hiša, kmečki grunt,
po stenah nageljni, v oknih dekleta,
na večer fantje: Na vas... na vas...
pojo pred kapelico.

Prizidana je na klanec pred grad.
Pod gradom v delavnik razhójena cesta...
In voda: v mlinih melje,
pada na kolesa žag,
stroje v blaznih vrtincih vrti,
da v težke misli kot v kokone sviloprejk
se prede, zapreda revno srce...
v fužini s kladivom kuje se takt:
»Je dan, je dan... Kaj nam mar:
nagelj in pesem in grad, sveti grad«...

O sveti grad — samostan:
strma je pot navzgor,
ne vidimo v sveti dvor —
le rože slutimo,
molitve žena, ki Boga gledajo...
vijugasta pot kot življenje:
kot starec morda že priromaš do vrat,
da pozvoniš...

Loka: bel grunt na strmini,
čez dan v delu,
na večer v pesmi,
v noči sveti se grad v mesečini,
v njem Bog —
naš Gospodar...

OBRAZI.

CIRIL JEGLIČ.

1. LJUBITELJICA FANIKA.

Boter Feliks imajo radi žgance in pravijo, da so ljubitelj. Tudi gospa Možunova je ljubiteljica ter stršansko ljubi turške znamke, kanarčke in morske prešičke. Eh, vsak človek je ljubitelj: eden ljubi žgance in ljubljansko zelje, drugi sardine in zajčje pastete, tretji parfum in visoke podpetnike in tako naprej lepo po vrsti, kakor je božjemu usmiljenju všeč. Fanika je pa ljubiteljica vrtnarstva.

Že o postu je Fanika nasejala solato »Čudež ljubljanski« ter postavila zabojček s posevkom nad ognjišče. »Za Lojzeta, ki ima rad solato!« je molila iz sreca. In še fajgeljček je postavila na toplo, da bi čimprej zadišalo po ljubezni. Ter se je Bog usmilil pa je ondan prišel Lojze na obisk.

»Zate!« mu je Fanika pokazala solato. »Kako zelení, — ali ni že srčkana in krasna?«

»Jaz ne maram solate!« se je odrezal Lojze.

»Oh! — Glej, Lojze, pa poglej tale popek: iz njega požene cvet, veš, takšen cvet, ki mu pravijo —«

»Kokodajs!« se je zarežal Lojze.

»Lojze,« je vzdrtela Fanika, »kaj, ali ne maraš več ne nageljnov, ne rožmarina?«

»To je za punčare!« je povedal fant.

»Kakšen ljubitelj je pa zdaj ta Lojze?« se je utrgalo v sreču nesrečne deklice. In je fanta povabila še na malico.

Pa je oné onegavi slavnostno torto hrustal, a Fanika mu je zabrenkala na mandolino in zapela:

»Venček na glavi se
bliska iz kitice...«

»Ne bodi no prismojena!« se je naenkrat vzmahnil Lojze. »Saj menda nismo zaljubljeni!«

Ko puh zle prikazni je butnilo v obraz drhteče deklice in strahotno ko udarec v dušo je jeknilo iz ubitega glasu mandoline, ki je krehnila na tla.

2. MEDVEDEK.

Sama sta v grajski knjižnici. Mama študira »Kikeriki«, a sinko stoji pri oknu in gleda v vrt, kjer cvete čudež kipečih majnic.

Pa se zdrzne milostna gospa ter pokliče: »Medvedek, kam si se pa spet zagledal?« S pomilovalnim nasmeškom pristopi k sinu in se mu skloni čez ramo. »O, že vem! Črnooka Milica je tvoj ideal. Hčerka vaškega učitelja! In takšni plebejki piše plemeniti gospod Heri ljubavna pisma in vrtnice ji pošilja, kajne? Ker srce veleva tako, — oj, krasno, imenitno!«

»Brr!« zardeva sinko, ves osupnjen.

»Ho, ho,« se smeje milostna gospa, »čudovitega in ponosnega potomca smo dobili Edelsteini! Kajne, in vse bi žrtvovalo plemenito sree! Kako si zanimiv, medvedek idealni!«

»Mama, pusti me, — prosim!«

»Da, to je krasno! In še poročil jo boš, kajne? Saj pobič je star že osemnajst let!«

»Bom!« zabrenči Heri in se vrže v fotelj.

»Seveda, medvedek moj. In še Herbersteine bomo povabili, da pridejo gledat in banjko vina s seboj pripeljejo, ko bo nevesta Milica spravljala bališ na lojtrnice, uj! z banderci okrašene! Bo zares imenitno! Oh! Ampak, medvedek moj,« mu zašepeče in v lice poboža s svojimi dišečimi lasmi, »čuješ, medvedek moj, bodi vendar pameten! Saj je prav, da brenčiš. Ampak, junače, za to imaš spletično na razpolago! Ti ni všeč? In guvernanta je tudi še devica. No, kaj me gledaš, medvedek sramežljivi? Saj vem in ti ni treba skrbeti, vse ti je na razpolago. Pa če te grajske deklice ne mičejo, saj lahko povabimo viničarjevo Marico, ki črešnje donša v grad...«

Medvedek si pa skriva obraz v roke. »Mama, — o saj me ne razumeš!« ječi od neznanega nemira.

»Ti moj tepček, le potolaži se! Boš parfuma kupil za Marico in boš brž razumel vso sladkost...«

»O, — mati!« se trga sinu iz duše.

Mama se pa glasno smeje. »Kakšen medvedek, oh, kako neumen medvedek si to!«

»Mati!«

»Joj, medvedek!« Kar trese se od samega smeha. »Ampak,« mu požugne, »če te še

enkrat zalotim, da ljubavno pismo pišeš kakšni plebejki, potem te zapremo v izbo k stari Geri!«

Medvedek umolkne in drhteč si ne upa pogledati materi v obraz, ki se smeje, tako čudno smeje, kakor ga še ni videl nikoli nikjer.

KRALJ TONE: STRAH.

SRENJA.

JANEZ JALEN.

Drama v štirih dejanjih.

Četrto dejanje.

Pozorišče: Pogačarjeva pisarna. Prostorna soba v pritličju. Vrata na desno in levo; zadaj dvojne oken, med njima stoji blagajna. Na levi pisalnik, na desni daljša miza s stoli. Ob stenah več omar. Naokrog drobnarija. Na sredi izpod stropa visi luč. Jesenski večer.

Dana (sloni pri mizi in pregleduje poslovne knjige; gre k pisalniku, vzame iz žepa ključke, poizkuša odkleniti predale, pa se ji ne posreči; kljubovalno gleda ključavnice; zamiži in premišljuje).

Franica (prinese od desne prižgano svetiljko in jo postavi na mizo): Tako pozno v mrak delaš brez luči. Kratkovidna boš postala.

Dana: Kar naj. Da ne bom miže videla tako daleč — v trnje.

Franica: Preveč se vdajaš takim mislim.

Dana: Tudi ti bi se, da poznaš knjige.

Franica: Brez njih vem, da bo boben zapel pred vrati.

Dana: Pa veš tudi, kaj pomenijo v poslovnih knjigah preračunane napake? (Pospravi knjige v omare.)

Franica: Se mi je kar zdelo, da bo nazadnje tudi to poizkusil.